

KINNULAN KUNNAN STRATEGIA VUOSILLE 2016-2020

Käsittely:

Henkilöstökokous, 2.2.2016

Kuntalaiskuuleminen, 3.2.2016

Julkisesti nähtävillä 27.1.-3.2.2016

Elinkeinltk, 10.2.2016, § 9

Perusturvajaos, 21.1.2016, § 55

Sivistysltk, 14.1.2016, § 2

Tekninenltk, 28.1.2016, § 14

KH, 15.2.2016, § 57

KV, 15.3.2016, § 14

Tarkistettu:

Kinnulan kunta

15.3.2016

Sisällys

1	<i>Johdanto</i>	2
1.1	Strategian määrittely	2
1.2	Strategian rakenne	2
2	<i>Yleinen osa</i>	3
2.1	Elinvoimainen Kinnula	3
2.2	Turvallinen Kinnula	5
2.3	Elämänlaadun Kinnula	7
2.4	Yleisen osan koonti	9
3	<i>Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen sekä palvelutavoitteet</i>	21
3.1	Elinkeino ja maaseutu	21
3.2	Perusturva	22
3.3	Sivistystoimi	24
3.4	Tekninen	27
4	<i>Omistajapolitiikka</i>	30
5	<i>Henkilöstöpolitiikka</i>	31

1 Johdanto

Tässä osassa käsitellään strategian perusteita ja strategianrakennetta.

1.1 Strategian määrittely

Kuntalaki § 37

KUNTASTRATEGIA

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämien
- 2) palveluiden järjestäminen ja tuottaminen
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetty palvelutavoitteet
- 4) omistajapolitiikka
- 5) henkilöstöpolitiikka
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Kuntalaki § 110

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

1.2 Strategian rakenne

Kinnulan kunnan strategia on jaettu yleiseen osaan ja toimialakohtaisiin osiin. Yleisessä osassa käsitellään kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämistä. Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen sekä kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetty palvelutavoitteet käsitellään toimialakohtaisissa osissa luvussa 3. Kunnan omistajapolitiikkaa käsitellään omana erillisenä osionaan luvussa 4. Henkilöstöpolitiikka on täysin oma osionsa luvussa 5. Eri osiot voivat olla osittain päällekkäiset.

Kinnulan strategian yleinen osa sisältää kolme visiota, jotka on jaettu niistä nousseisiin arvoihin. Kukin arvo on jaettu tavoitteisiin ja niiden toteuttamistapaan, toteutuksen arviointiin (mittari) ja toteutuksen vastuun jakoon. Strategian yleinen osa on jaettu visioiden mukaisiin kappaleisiin ja se päättyy taulukkomuotoiseen koontaan, josta löytyvät kaikki edellä esitetty asiat.

Arviointi jakaantuu kahteen erilliseen osaan: näkyvä arviointi ja itsearviointi. Näkyvä arviointi on niitä mittareita, joita käytetään mittaamaan esimerkiksi toiminnan määrää ja vaikutusta. Itsearviointia kehitetään sovittavan laatujärjestelmän suuntaan ja se auttaa kutakin vastuuhenkilöä / -yksikköä kehittämään toimintaansa jatkuvasti. Strategiaa kirjoitettaessa laatujärjestelmän käyttöönotto ja kehittäminen on vasta alkamassa. Kun laatujärjestelmä on valittu, se tulee vaikuttamaan myös strategian mittareihin.

Itsearviointi kohdistuu nimenomaan prosesseihin ja siitä voi olla vaikea antaa väliarviointia, mutta pitkällä aikavälillä se tulee myös mitattavaksi parempana toiminnan laatuna ja tehokkuutena. Itsearviointiin liittyvät mittarit on merkitty luvun 2.4. kaaviossa vihreällä.

2 Yleinen osa

Yleinen osa alkaa visioiden kuvaamisella ja niiden taulukkomuotoisella kuvauksella. Yleinen osa käsittelee erityisesti kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämistä.

2.1 Elinvoimainen Kinnula

Elinvoimaisen Kinnulan arvot ovat kunnan itsenäisyys, toimeliaisuus ja yritteliäisyys, yhteisön säilyminen, rohkea omaleimaisuus ja kestävä kehitys.

Itsenäisyys

Vuoden 2014 syksyllä kunnanvaltuusto kävi keskustelua kuntarakenneselvityksen alla kunnan tulevasta asemasta ja päätti yksimielisesti, että Kinnulan kunta pysyy itsenäisenä. Kesäkuussa 2015 kuntarakenne-selvitysraporttiin otettuna ennakkokantana kunnanvaltuusto toisti kantansa yksimielisesti. Syyskuussa 2015 kunnanvaltuusto teki päätöksen olla jatkamatta kuntarakenneselvitystä ja pysyä itsenäisenä. Samalla kuitenkin yhteistyön lisäämisessä nähtiin vielä mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen. Myös tulevan SOTE vaikutusta kunnan palvelutuotantoon yritetään ennakoida niillä foorumeilla, joissa kunnalla on mahdollisuus asioihin vaikuttaa.

Itsenäisen kunnan tavoite voidaan toteuttaa pitämällä kunnan talous tasapainossa, mikä edellyttää tarkkaa talouden seurantaa ja säännöllistä taloudellisen tilan raportointia. Paikallisen yritystoiminnan tuleminen ja kehittäminen luo mahdollisuuksia elinvoimaisen Kinnulan säilymiselle. Tätä voidaan toteuttaa parhaiten hyvin toimivan elinkeino-yhtiön toimenpiteiden sekä koulutuksen kautta. Yrittäjyyskasvatus on osa yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmaa. Lisäksi on tärkeää, että kunnan ja yritysten välillä on toimiva ja aktiivinen yhteydenpito.

Muuttuvista olosuhteista riippumatta kunnan tulee pyrkiä palveluiden säilyttämiseen. Uhkakuvista johtuen kunnan tulee kuitenkin valmistautua siihen, että palveluiden tuotanto saattaa SOTEn toteutumisen myötä muuttua radikaalisti. Tämä voi merkitä esimerkiksi vapaampaa harkintaa palveluiden tuottamisessa myös yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa yhteistyössä. Painopistealue on kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä.

Kunnan itsenäisyyttä voidaan vahvistaa aktiivisella toimimisella eri taso verkostoissa (valtakunnalliset, maakunnalliset, seudulliset ja paikalliset). Erityisesti Kinnulan osalta pohjoisen Keski-Suomen alueellinen yhteistyö voi tarjota mahdollisuuksia kunnan itsenäisyyden varmistamiselle. Olemassa olevia verkostoja tulee kehittää jatkuvasti. Lisäksi osana tätä verkostotoimintaa ovat hyvät suhteet tiedotusvälineisiin, koska niiden kautta voidaan saada näkyvyyttä verkostossa.

Asukasluvun lisääminen tai säilyttäminen on tärkeää elinvoimaisen itsenäisen Kinnulan säilymiselle. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa asukaslukuun ovat riittävä asuntokanta/tuotanto, tonttitarjonta ja laadukas palvelutuotanto sekä yritysten aktiivinen houkuttelemine kuntaan. Palvelutuotantoa käsitellään tämän strategian loppupuolella. Palvelutuotannon varmistamiseksi kunnan on toimittava aktiivisesti eri valmistelufoorumeilla ja poliittisessa päätöksenteossa. Palvelutuotantoa voidaan varmistaa innovatiivisilla ratkaisuilla joko itse kehittämällä tai etsimällä parhaita käytäntöjä muilta toimijoilta. Yritysten houkuttelemiseksi on tarjottava riittävä infrastruktuuri ja neuvontapalvelut (esim. Witas).

Toimeliaisuus ja yhteisöisyys

Toimeliaisuuden ylläpitämiseksi luodaan yritystoiminnan myönteinen ilmapiiri. Tähän voidaan vaikuttaa kunnan ja yritysten välisen yhteistyön lisäämisellä, esimerkiksi yhteisiä tapaamisia järjestämällä. Kunnan kotisivuilta tulisi myös löytyä kaikkien aktiivisten yritysten yhteystiedot helposti, jolloin asiakkaiden on helpompi löytää paikalliset palveluntuottajat.

Elinkeinoyhtiön toiminnan ja rahoituksen avulla luodaan turvallisuutta yritystoiminnalle. Kehitysyhtiö luo myös mahdollisuuksia niin päättäjien kuin yritysten väliselle yhteistyölle esimerkiksi erilaisia tapahtumia järjestämällä. Tätä yhteistyötä voidaan myös teemoittaa, jolloin saadaan yhteistyölle selkeyttä.

Kuntalaisten toimeliaisuuden lisäämiseen voidaan käyttää erilaisia tapahtumia ja niiden järjestämistä yhteistyössä. Osana tätä toimintaa tulisi luoda tapahtumakalenteri, jonka avulla voitaisiin myös dokumentoida kaikki se toiminta, jota kunnassa järjestetään. Luonnon virkistyskäytön lisääminen yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa tulisi olla yksi tavoite. Muutenkin kuntalaisten aktiivisuutta yhteiskunnallisessa palvelutyössä tulisi edistää. Nuorten aktivoiminen kunnan erilaisiin toimintoihin on elinehto kunnan tulevaisuuden kannalta.

Tärkeänä kehittämisen kohteena voidaan pitää vuorovaikutteisuuden lisäämistä eri-ikäisten kuntalaisten välillä niin rakenteilla kuin erilaisilla keinoilla, kuten esimerkiksi vanhus ja vammaisneuvoston toiminnalla, nuorten järjestämällä ohjelmilla vanhuksille ja Kinnula-päivät. Kunnan kotisivua tuleekin kehittää suuntaan, jossa siitä tulee kansalaisten vaikutuskanava. Kansalaisten kuulemisesta tulisi kehittää toimintatapa uuden kuntalain hengen mukaisesti. Tätä voidaan lisätä myös järjestämällä eri ryhmille vuorovaikutustilaisuuksia. Myös kunnan tiedotusta tulee ajanmukaista kotisivuja uudistamalla, luomalla intranetti sisäiseen tiedottamiseen ja kehittämällä kalenterijärjestelmiä unohtamatta sitä väestönosaa, joka ei käytä sähköisiä viestintävälineitä.

Nuorisovaltuuston toimintaa tulee kehittää esimerkiksi antamalla heille taloudelliset resurssi toimintaansa. Samalla tulee lisätä lasten ja nuorten myös vaikuttamismahdollisuuksia esimerkiksi nuorisovaltuuston jäsenten läsnäololla ja puheoikeudella eri poliittisissa päätäntäelimissä.

Kansalaisopiston merkitystä osana toimeliaisuuden ylläpitoa ei tule aliarvioida. Kansalaisopisto luo hyvän mahdollisuuden kohtaamispaikkojen luomisessa ja aktiivisuuden ylläpitämisessä erilaisten opintopiirien kautta.

Yhteisön säilyminen ja lisääminen

Asukasluvun ohella yhteisöllisyyden säilyminen on tärkeää kunnan itsenäisyydelle ja elinvoimaisuudelle. Nuorten juurruttaminen yhteisöön ja kunnan näkeminen mahdollisuutena ovat tärkeä osa juurruttamista. Kesätyöpaikat ja opintojen ohella tapahtuvien työssäoppimisjaksojen järjestäminen kotikunnasta voi olla hyvä osoitus siitä, että Kinnulassakin voi saada töitä ja elantonsa. Erityisesti kunnan toiminnan kannalta on tärkeää, että voidaan turvata tulevaisuuden työntekijät eri palvelualoilla. Myönteistä kuntakuvaa tulee kehittää luomalla positiivista ja rehellistä ilmapiiri, jossa voidaan sitoutua kuntaan. Tähän kuuluu osana Kinnulan esittäminen kaikissa tilanteissa myönteisessä valossa. Kunnan tulee luoda myös hyvät edellytykset yhteisölliselle toiminnalla antamalla materiaaliapua, työpanosta ja monimuotoisia tulitoimia yhteisöille.

Rohkea omaleimaisuus

Kinnulan kunta on aina tunnettu omaleimaisuudestaan (esim. retupukki- ja liikanimiperinne). Rohkeaa omaleimaisuutta voidaankin pitää arvona, jota tulee vaalia. Tähän kuuluu esimerkiksi luova haasteiden ratkaiseminen. Tällaista toimintaa tulisi jopa kannustaa pienimuotoisilla

huomionosoituksilla, esimerkiksi kuntalaisten kunnan elinvoimaisuutta edistävän toiminnan osalta (vrt. kesäkinnunen).

Kunnan tulisi kehittää toimenpiteitä, jolla paikkakunnalla olevaa omaleimaisuutta voidaan hyödyntää paikkakunnan tuotantoelämän ja palveluiden kehittämiseksi ja myös asukkaiden hyväksi.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on tärkeä osa Kinnulan itsenäisyyden ja elinvoimaisuuden säilymistä. Luonnon monipuolinen hyödyntämisen varmistaminen niin maa- ja metsätaloudessa, metsästyksessä ja kalastuksessa kuin myös virkistyskäytössä on elinvoimaisuuden ehto lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Luonnon monipuolista hyödyntämistä pitkällä aikavälillä tulisi kehittää yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Luonnon tuotantotaloudellista käyttöä tulisi kehittää pitkällä aikavälillä yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa (Witas, Wiisari).

Sosiaalisen kestävän kehityksen mukaisesti pyritään lisäämään asukkaiden tietoisuutta kestävästä kehityksestä, kestävien toimintatapojen omaksumista sekä ihmisenä kasvamista ja elämän hallintaa. Sosiaalinen kestävä kehitys tarkoittaa myös osallisuuden ja vaikuttamisen taitojen sekä vastuuseen kasvamista. Tämä ilmenee mm. oikeudenmukaisuutena, erilaisuuden hyväksymisenä, tasa-arvon toteutumisena, turvallisuutena ja avoimuutena. Sosiaalinen kestävyys liittyy myös elinympäristön laatuun ja viihtyvyyteen, terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin, syrjäytymisen ehkäisyyn sekä yhteisöön kuulumiseen.

Kulttuurinen kestävyys käsittää kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuuri-identiteetin vaalimisen, kulttuuriperinnön ja arvokkaiden maisemakohteiden säilymisen jne. Sosiaalis-kulttuurisen kestävyteen liittyvät myös tietotekninen osaaminen ja uuden teknologian käyttömahdollisuudet.

2.2 Turvallinen Kinnula

Turvallisen Kinnulan arvot ovat tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisöllisyys, turvallisuus, vastuullisuus ja yritteliäisyys.

Tasa-arvoisuus

Kuntalaisten tasa-arvoisuutta voidaan vahvistaa varmistamalla lähipalvelut. Osa kuntalaisten lähipalveluista saavutetaan oma-aloitteisella hyvien yhteistyökuvioiden luomisella. Toisaalta tärkeä osa palveluiden toteuttamista on ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö, joka saadaan oikea-aikaisella rekrytoinnilla ja osaamisen kehittämisellä työn ohessa. Osana ammattitaitoisen henkilöstön hyvinvointia on varajärjestelmä, varsinkin ohuessa organisaatiossa. Tätä käsitellään tämän strategian henkilöstösuunnitelma- ja hyvinvointisuunnitelmaosioissa tarkemmin.

Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen on yksi tavoite, johon pyritään esimerkiksi parantamalla sähköistä asianhallintaa niin, että jo valmisteilla oleviin asioihinkin voisi ottaa kantaa ja tehdä aloitteita (esim. esityslista).

Oikeudenmukaisuus

Kuntalaisten talouden tasapainon tukemisella voidaan edistää oikeudenmukaisuutta. Talouden tasapainon tuki voi olla talousneuvontaa, erilaisia tukimuotoja ja ennaltaehkäiseviä toimia. Muuta oikeudenmukaisuutta voidaan varmistaa luomalla selkeät kriteerit palveluiden tuottamisesta. Myös palveluiden tuottamisen lisääntyvä läpinäkyvyys/avoimuus kunnan prosesseissa lisää oikeudenmukaisuutta. Tätä voidaan tavoitella lisäämällä tiedotusta eri tukimuodoista ja uuden kuntalain hengen mukainen avoimempi valmistelu, varsinkin isoissa kaikkia koskevista asioissa.

Yhteisöllisyys

Kinnulan kunnassa on vahva välittämisen kulttuuri. Tämän kulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen on tärkeää kuntalaisten turvallisuuden säilyttämiseksi. Onkin tärkeää, että tätä kulttuuria voidaan vahvistaa kartoittamalla erilaisia läheisverkostoja ja niitä luomalla. Syrjäytymisen ehkäisyyn pitää erityisesti panostaa esimerkiksi opinto- ja ammatillisella ohjauksella, etsivällä nuorisotyöllä, psykologin palveluilla yms.

Pienet muistamiset kunnan puolelta avoimin, ennalta sovituin kriteerein, voivat omalta osaltaan vahvistamassa välittämisen kulttuuria. Esimerkiksi kuntalaisten virkistyspäivillä voidaan lisätä yhteisöllisyyttä.

Turvallisuus

Kunnan tulee tarjota kuntalaisille turvallinen ympäristö.. Kunnan tulee kartoittaa riskejä, jotka voivat vaikuttaa turvallisuuteen. Näitä riskejä ja niiden torjuntaa tai vaikutusten lievittämistä käydään läpi osittain valmiussuunnitelmassa. On tärkeää, että turvallisen ympäristön luomisessa voidaan osallistaa eri toimijoita ja mahdollisesti roolittaa toimintaa.

Kunnan toiminnassa turvallisuutta voidaan lisätä kiinteällä yhteistyöllä eri sektoreiden välisellä. Jotta yhteistyöt voidaan lisätä, pitää sitä kehittää esimerkiksi avoimen vuorovaikutuksen kautta (vastuiden jakaminen). Tiedottamalla asioista kotisivulla ja lehdistössä voidaan lisätä turvallista kuntakuvaa. Etäpalveluiden käyttöön ohjaaminen on myös tärkeää. Valtionhallinnon osalta poliisipalveluiden palveluauton toiminta pitää pyrkiä varmistamaan edelleen jatkossakin.

Omana osanaan turvallisuuden tunteen luomista on toiminnan varmistaminen poikkeusoloissa. Tätä varten kunnassa tulee olla ajantasainen valmiussuunnitelma. Valmiussuunnitelmaan liittyen on säännöllisesti varmistettava, että valmiustilanteessa tarvittavat välineet, tilat ja valmiushenkilöstö ovat toimintavalmiudessa. Maailmantilanteesta johtuen valmiussuunnitelmassa tulee ottaa huomioon myös mahdollinen pakolaisten tai muiden maahanmuuttajien vastaanotto. Valmiushenkilöstön valmiuskoulutusta on pyrittävä järjestämään vuosittain

Vastuullisuus

Vastuullisella toiminnalla lisätään henkistä turvallisuutta. On tärkeää varmistaa henkilöstön osaaminen. Ammattitaitoinen henkilöstö, joka on rekrytoitu oikea-aikaisesti, ja jonka osaaminen on varmistettu työn ohessa tapahtuvalla koulutuksella, on vastuullista toimintaa. Tätä käsitellään tarkemmin henkilöstöohjelmassa.

Myös johtaminen on nähtävä resurssina. On tärkeää, että johtajuutta tuetaan päätöksenteolla ja että myös johtamisen osaaminen varmistetaan koulutuksilla. Tällä tavalla vahvistetaan vastuullisuutta kokonaisvaltaisesti organisaatiotasolla.

Yritteliäisyys

Osana yritteliäisyyden kehittämistä kunnan tulee huolehtia yritysten toimintaympäristöstä. Samalla luodaan edellytyksiä työpaikkojen syntymiselle. Tähän voidaan vaikuttaa erilaisilla elinkeinotoimenpiteillä, mutta myös luomalla ja ylläpitämällä toimivaa infrastruktuuria. Tällaisia toimia ovat esimerkiksi valokuituyhteydet niitä tarvitseville yrityksille. Muita elinkeinotoimenpiteitä, joilla voidaan edistää yritteliäisyyttä, ovat yrityskoulutukset yhteistyössä elinkeino-yhtiön kanssa (myös kansalaisopisto) ja sosiaalisten kriteerien käyttäminen kilpailutuksessa sekä pienet tasapuoliset muistamiset.

2.3 Elämänlaadun Kinnula

Elämänlaadun Kinnulan arvot ovat välittäminen, hyvinvointi, henkinen turvallisuus ja osaaminen.

Välittäminen

Kinnulan vahvasta välittämisen kulttuurista mainittiin jo aiemmin. Elämän laadun osalta välittämisessä kuitenkin on kyse myös puitteiden luomisesta kohtaamisille. Tätä voidaan parhaiten tukea kerhojen ja yhdistysten toimintaa tukemalla, erilaisten kohtaamispiintojen luomiseksi (vrt. nuorisotila). Tärkeä osa välittämisen kulttuurin ylläpitämiseksi on erilaisten tukiverkostojen luominen (esim. ystävötoiminta), lasten ja nuorten kasvattamisen välittämisen kulttuuriin sekä myös omaisten ja vanhempien osallistaminen ("koko kylä kasvattaa). Omaishoidon osalta toimintaa on tuettava niin taloudellisesti, kuin luomalla mahdollisuuksia myös omaishoitajan omalle vapaa-ajalle (esim. intervallipaikat).

Hyvinvointi

Kinnulassa on vahva perinne erilaisten (kylä)tapahtumien järjestämiselle. Hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että perinne säilyy ja kunnan tuleekin luoda ja tukea erilaisia tapahtumia, kuten Kinnulapäivät, kulttuuri- ja liikuntatapahtumat. Uusina toimintamuotoina ovat tulleet erilaiset terveystapahtumat.

Hyvinvointia tukevan infrastruktuurin ylläpitämisellä voidaan lisätä hyvinvointia ja siksi kunnan liikunta- ja leikkipaikkojen ylläpito pitääkin nähdä osana hyvinvoinnin edistämistä.

Kunnan työyhteisöjen hyvinvoinnin ylläpitäminen on tärkeä osa hyvinvointia. Henkilöstön hyvinvoinnin mittaaminen on tärkeä osa hyvinvoinnin kehittämistä. Hyvinvointimittausten tuloksia tuleekin aktiivisesti käyttää työyhteisöjen kehittämiseen. Osana hyvinvoinnin kehittämistä tulee järjestää työyhteisötaitokoulutuksia.

Kunnalle on valmistumassa vuoden 2015 aikana hyvinvointikertomus, josta tulee samalla hyvinvoinnista kertova mittaristo. Hyvinvointikertomus vahvistetaan vuosittain ja sen indikaattorit ohjaavat eri vuosien painopistealueiden valintaa, resursointia ja suunnittelua. Hyvinvointikertomus on tärkeä osa strategiaa. Tämä lisäksi jokainen hallintokunta tekee asiakashyvinvointiin liittyvät suunnitelmat.

Henkinen turvallisuus

Henkinen turvallisuus on eri asia kuin yleinen turvallisuus. Kuntalaisen henkinen turvallisuus syntyy luottamuksesta tasa-arvoiseen ja oikeudenmukaiseen kohteluun, sekä oman elämän hallinnasta. Kunta voi vaikuttaa henkiseen turvallisuuteen avoimilla ja läpinäkyvillä toimintatavoilla sekä varmistamalla perusturvan palvelut. Elämäntaitojen tukeminen on osa henkisen turvallisuuden tukemista. Elämäntaitojen tukeminen voi olla osa kansalaisopiston kurssitarjontaa, jossa huomioidaan erilaiset osaamisen tarpeet. Tähän palataan seuraavassa kohdassa.

Palveluiden turvaaminen luo henkistä turvallisuutta. Onkin ensisijaisen tärkeä, että tarjolla olevista palveluksista välitetään riittävästi tietoa eri elämänkaaren tilanteisiin liittyen. Tähän liittyy myös palveluiden oikea-aikainen ja oikea palveluiden kohdentaminen. Tätä voidaan vahvistaa esimerkiksi palvelutuotannon osaamisen varmistamisella.

Etäpalveluiden käyttöön ohjaaminen on myös tärkeää. Valtionhallinnon osalta poliisipalveluiden palveluauton toiminta pitää pyrkiä varmentamaan edelleen jatkossakin.

Omansa osanaan turvallisuuden tunteen luomista on toiminnan varmistaminen poikkeusoloissa. Tätä varten kunnassa tulee olla ajantasainen valmiussuunnitelma. Valmiussuunnitelmaan liittyen on

säännöllisesti varmistettava, että valmiustilanteessa tarvittavat välineet, tilat ja valmiushenkilöstö ovat toimintavalmiudessa. Valmiushenkilöstön valmiuskoulutusta on pyrittävä järjestämään vuosittain.

Osaaminen

Osaamisen ylläpitäminen lisää hyvinvointia. Kinnulan kunta pyrkii tulemaan osaamista arjessa. Tärkeä osa tätä arjen osaamisen ylläpitoa on perhe- ja neuvolatyö. Arjen osaamisen tarkoituksena on pitää yllä ihmisten toimintakykyä. Se on myös osa elinikäisen oppimisen ideologiaa, jossa oppiminen alkaa jo varhaislapsuudessa kotona, jatkuu varhaiskasvatuksessa ja yleissivistävässä koulutuksessa. Osa elinikäistä oppimista on kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta, jossa tulee huomioida myös erilaiset osaamisen tarpeet ihmisen eri elämänvaiheissa. Kriittisiä paikkoja ovat aina elämässä tapahtuvat muutokset, jolloin toimintakyky saattaa heikentyä, ja tarvitaan uusia taitoja selviytymiseen.

2.4 Yleisen osan koonti

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus Tehoteema vuosittain	Mittari	Vastuu
I Elinvoimainen Kinnula	1) kunnan itsenäisyys	<ul style="list-style-type: none"> - kunnan talous tasapainossa - yritystoimien tukeminen / kehittäminen - hyvien verkostojen ylläpitäminen ja uusien verkostojen luominen - asukasluvun säilyttäminen - palvelutuotannon 	<ul style="list-style-type: none"> - tarkka talouden seuranta - kehitysrahoitus - elinkeinoyhtiön toimet - kunnan ja yritysten välinen yhteydenpito - yritysten houkuttelevuus Kuntaan - aktiivinen toimiminen eri tason verkostoissa (valtakunnallinen, maakunnallinen, seudullinen ja paikallinen) - verkostojen kehittäminen kaikilla tasoilla - hyvien suhteiden pitäminen tiedotusvälineisiin - riittävä asuntotarjonta - asuntotarjonnan listat - tontit - laadukas palvelutuotanto - yritystoiminnan tukeminen - aktiivinen toimiminen 	<ul style="list-style-type: none"> - talouden tunnusluvut - säännöllinen raportointi - rahoituksen määrä - rahoitus, yrityskontaktit - raportointi määrästä - raportoidaan keskeisiä verkostoyhteyksiä ja niiden vaikutuksia - lehtiutisten määrä - vuokrasopimukset/ asunto- ja tonttikyselyihin vastaaminen - raportoidaan keskei- 	<ul style="list-style-type: none"> kunnanjohtaja, osastopäälliköt, (hallitus) kunnanjohtaja, maaseutusiht. kunnanjohtaja, osastopäälliköt, itsenäisessä asemassa olevat viran- ja toimenhaltijat (kunnanjohtaja) kunnanjohtaja,

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
		varmistaminen	valmistelufoorumeilla - poliittinen aktiivisuus	siä yhteyksiä	osastopäälliköt, johtavat luottamus- henkilöt
		- innovatiivisten ratkaisujen	- siirretyt/kehitellyt etsiminen palvelutuo- tannossa	innovatiiviset ratkaisut	osastopäälliköt
	2) toimeliaisuus / yhteisöllisyys	- kunnan talous tasapainossa	- tarkka talouden seuranta	- talouden tunnusluvut - säännöllinen raportointi	kunnanjohtaja, osastopäälliköt
		- yritystoiminnalle myönteinen ilmapiiri	- kehitysrahoitus - elinkeino-yhtiö - yritysyhteistyön lisääminen, esim. yhteiset tapaamiset - yritysten välisen yhteistyön lisääminen (KH, Witas, järjestöt) teemoitus (eri yritysmuotojen mukaan) - yritysyhteistyön muotojen kehittäminen (KH, Witas, järjestöt) (esim. matkat) - kotisivuilla yrityskontaktit	- rahoituksen määrä - rahoitus, yrityskontaktit - yhteisten tilaisuuksien määrä - osittain ulkoistettu - luodut mahdollisuudet, yritysten yhteistapaamiset ja kunnan osallisuus - osittain ulkoistettu - osallistumiset yhteisiin tapahtumiin - annettu tulli (ei vain raha) - kotisivujen tila	kunnanjohtaja, maaseutusiht., (luottamus- henkilöt)
		- toimeliaisuutta lisätään	- kuntalaisten aktiivinen osallistaminen - tapahtumat ja niiden järjestäminen - tapahtumakalenterin	- järjestöjen määrä - osallistujamäärät (keskimäärin) - urheilijalisenssit - tapahtumien määrät	kunnanjohtaja, osastopäälliköt, kans.op. rehtori, vapaa-aikasiht., kirjastotoimen

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
			luominen (dokumentointi) - luonnon virkistyskäyttöä kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	- mahdolliset hankkeet (määrä ja toteutuminen) - muutos virkistyskäytön	johtaja
			(metsästys, kalastus, retkeily) - kansalaisopisto - aktiivisuus yhteiskunnallisessa palvelutyössä	mahdollisuuksissa - osallistujat, kurssit - osallistujat - selvitetään mikä estää toimeliaisuuden lisääntymistä	
		- vuorovaikutteisuuden lisääminen	- rakenteilla: esim. vanhus- ja vammaisneuvosto, ystävätoiminta - keinoilla: esim. kotisivu, joilla myös kansalaisen vaikutuskanava, tilaratkaisut - nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen (talous ja ohjaus) - nuorten ja lasten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen - kansalaisten kuuleminen - Kinnulan avoimet ovet - ikäihmisten ja nuorten	- toimintakertomus - aloitteiden ja kannan- - kuulemiset - yhteydenottojen määrä - kotisivujen toimivuus - toimintakertomus - kehityksen suunta (talous ja ohjaus) - kehityksen suunta - määrä	kunnanjohtaja, osastopäälliköt , itsenäisessä asemassa olevat viran- ja toimen haltijat

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
			vuorovaikutustilaisuudet	- vuorovaikutteisuuden vaikuttavuuskertomus	
		- tiedotuksen ajanmukaistaminen	- kotisivujen uudistaminen - intranetin luominen - kalenterijärjestelmä	- tehdyt toimet	kunnanjohtaja, kunnansihteeri
	3) yhteisön säilyminen	- juurruttaminen yhteisöön	- kesätyöpaikat nuorille - ohjaus tuleviin työssä-Oppimisjaksoihin	- määrät ja kestot - raportti (Kumppanuus)	sivistystoimen päällikkö, osastopäälliköt, kunnanjohtaja
		- Kinnulaa nähdään mahdollisuutena	- Kinnula esitetään mahdollisena työpaikana (esim. koulussa) - yritysvierailut/-esittelyt koululla - oppisopimuskoulutus - työssäoppimisjaksot - asumiseen ja työhön liittyvän informaation tuottaminen (kotisivut) - riittävä asuntotuotanto	- kuntalaisten hakeutuminen avoimiin työpaikkoihin - määrät - määrät, htv - määrät, htv - kotisivujen sisältö	kunnanjohtaja, osastopäälliköt
		- myönteisen kuntakuva kehittäminen	- Kinnula esittäminen myönteisessä valossa - nähdään jokainen tärkeänä osana kunnan toimintaa - ympäristön siistiminen yhteistyönä yhteisöjen kanssa	- vastaako kysyntään - kysely 9. luokkalaisille / lukion päättävälle - mahdolliset verkkokyselyt - Kinnula mediassa (koulu), lehdet, kuntakuva internetissä - näkyy kuntalaisille	kunnanjohtaja, osastopäälliköt, (luottamushenkilöt)

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
			- Kinnulapaketti	- toteutuminen	
		- luodaan puitteet yhteisölliselle toiminnalle	- materiaaliapu - työpanos - monimuotoiset tukitoimenpiteet	- annetun avun määrä - toteutumisraportti	osastopäälliköt, itsenäisessä asemassa olevat viran- ja toimenhaltijat
	4) rohkea omaleimaisuus	- ratkaistaan luovasti haasteita (palvelutuotanto) - organisaation ketteryys	- moniammatillisen työn kehittäminen (prosessit) - joustavat asiakasprosessit - käsittelyajat	- itsearviointi - itsearviointi - osa päätöksentekoa - käsittelyajat	osastopäälliköt
		- kuntalaisten kunnan elinvoimaisuutta edistävän toiminnan huomiointi	- pienet huomionosoitukset - mahdolliset tuet elinvoimaisuutta ja terveyttä edisville hankkeille (esim. Viisari)		osastopäälliköt
		- oma-aloitteinen hyvien yhteistyökuvioiden luominen	- ks. osio II		osastopäälliköt
	5) kestävä kehitys	- luonnon monipuolisen hyödyntämisen varmistaminen (maa- ja metsätalous, metsästys, kalastus ja muu virkistyskäyttö)	- luonnon virkistyskäyttöä kehitetään yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa (metsästys, kalastus, retkeily)	- toteutuminen (tilinpäätös)	maataloussiht., vapaa-aikasiht.

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
			<ul style="list-style-type: none"> - luonnon tuotantotaloudel- lista käyttöä kehitetään yhteistyössä hanketoimi- joiden kanssa (Witas, Viisari) 	<ul style="list-style-type: none"> - toteutuminen (tilinpäätös) 	
		<ul style="list-style-type: none"> - sosiaalinen kestävä kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> - terveyden ja toimintakyvyn ylläpito - tarvittavan turvan ja palve- luiden antaminen 		<ul style="list-style-type: none"> sosiaalijohtaja, vapaa-ajan siht., kans. op. rehtori
		<ul style="list-style-type: none"> - kulttuurinen kestävä kehi- tys 	<ul style="list-style-type: none"> - paikallisen kulttuuriperimän vaaliminen ja siirtäminen seuraavalle sukupolvelle (kansalaisopisto, koulu, kulttuuritoimijat) 		<ul style="list-style-type: none"> itsenäisessä asemassa olevat viran- ja toimen- haltijat

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
II Turvallinen Kinnula	6) tasa-arvoisuus	- lähipalveluiden varmistaminen	- oma-aloitteinen hyvien yhteistyökuvioiden luominen (väline)	- yhdenvertaisuusohjelman toteutuminen	osastopäälliköt
		- ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö	- oikea-aikainen rekrytointi - osaamisen kehittäminen työn ohessa - varajärjestelmät - pienet muistamiset	- henkilöstö ohjelmien toteutuminen	kunnanjohtaja, osastopäälliköt
	7) oikeudenmukaisuus	- kuntalaisten talouden tasapainon tukeminen	- talous- ja velkaneuvonta - eri tukimuodot - ennalta ehkäisevät toimet	- raportti - eri raportit	kunnansihteeri
		- luodaan selkeät kriteerit palveluiden tuottamisesta	- kriteerien luominen	- toteutuminen	osastopäälliköt, (luottamushenkilöt)
		- läpinäkyvyys / avoimuus kunnan prosesseissa	- tiedottaminen - avoimempi valmistelu (isot kaikkia koskevat asiat)	- toteutuminen	kunnanjohtaja, (hallitus)
	8) yhteisöllisyys	- avoin turvallinen ympäristö	- osallistetaan eri toimijoita - riskien kartoitus	- toteutuminen - jatkuva toteutus	kunnan rakennusmestari
		- välittämisen kulttuuri	- pienet muistamiset - läheisverkostojen kartoitus ja luonti - osaamisen kehittäminen - vastuuttaminen	- toteutuminen	osastopäälliköt

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
		- oma-aloitteinen hyvien yhteistyökuvioiden luominen	- tapaamiset eri yhteisöjen kanssa (järjestöt, yritykset, myös maakunnalliset ja valtakunnalliset toimijat)		kunnanjohtaja osastopäälliköt
		- myönteinen kuntakuva	- tiedottaminen kotisivuilla ja lehdistössä	- uudet kotisivut ja niillä olevat tiedotustoiminnot	kunnanjohtaja, kunnansihteeri, (luottamus- henkilöt)
		- kiinteä yhteistyö sektoreiden välillä	- henkilöstöohjelma - avoin vuorovaikutus (virkistyspäivät, vastuu vuorollaan eri sektoreilla)	- toteutuminen (henkilöstötilinpäätös) - toteutuneet virkistyspäivät - toteutuneet henkilöstön kuulemiset - työhyvinvointiselvitykset	kunnansihteeri, osastopäälliköt
	9) yritteliäisyys	- työpaikkojen syntymisen edellytysten luominen	- elinkeinotoimenpiteet - valokuituyhteydet - hyödynnetään sosiaaliset kriteerit kilpailutuksessa - yrityskoulutus (opisto, Witas) - pienet muistamiset (tasapuolisesti)	- toteutuminen - tarjolla - toteutuminen - toteutuminen	kunnanjohtaja, kunnansihteeri, maataloussiht.
		- yritysten toimintaympäristöstä huolehtiminen	- elinkeinotoimenpiteet - infran luominen ja ylläpito	- toteutuminen - toteutuminen	kunnanjohtaja, kunnan rakennusmestari
	10) fyysiseen toimintaan liittyvä turvallisuus	- tapaturmien ennaltaehkäisy	- koulutus - kunnossapito (esim. valais-		osastopäälliköt (työsuojeluorg.)

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
		- turvallinen ympäristön luominen (infra)	tus, liukkauden torjunta) - kunnossapitopalvelut - kiinteistökatselemukset, turvallisuuskatselemukset - riskikartoitukset	- raportit toimivat mittareina	kunnan rakennusmestari
		- turvallisuusvalistuksen tuottaminen (osaamisen lisääminen)	- kolmannen sektorin koulutuspalvelut (esim. ensiapukoulutus)		sivistystoimenpäällikkö sosiaalijohtaja

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
III Elämänlaadun Kinnula	11) välittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - luodaan puitteet kohtausille - välittämisen kulttuurin ylläpitäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - kerhojen ja yhdistystoiminnan tukeminen - tukiverkostojen luominen (esim. ystävätoiminta) - omaisten osallistaminen - toiminnan resursointi (esim. koulutus ja intervallipaikat, kolmas sektori) 	<ul style="list-style-type: none"> - tilinpäätöskertomus - toteutuminen - määrätiedot, toteutetut yhteiset tapaamiset 	<ul style="list-style-type: none"> sosiaalijohtaja, vapaa-ajan siht., kans.op. rehtori sosiaalijohtaja, vapaa-ajansiht. kans.op. rehtori
	12) hyvinvointi	<ul style="list-style-type: none"> - luodaan ja tuetaan erilaisia tapahtumia - monipuolinen kansalaisopistotarjonta - pidetään yllä hyvinvointia tukevaa infraa - hyvinvoinnin arviointi - pidetään yllä kunnan työyhteisöjen hyvinvointia 	<ul style="list-style-type: none"> - Kinnula –päivät - kulttuuritapahtumat - liikuntatapahtumat - kansalaisopiston kurssitarjonnassa huomioidaan erilaiset hyvinvoinnin tarpeet - liikunta- ja leikkipaikat ovat kunnossa - hyvinvointikertomus - henkilöstön hyvinvoinnin mittaaminen - hyvinvointimittaustulosten käyttäminen työyhteisön kehittämisessä (velvoite) - hyvien työyhteisötaitojen 	<ul style="list-style-type: none"> - osallistumismäärät - osallistumismäärät - osallistumismäärät - osallistumiset ja jakaumat ikä- ja aine-ryhmittäin - toimintakertomus - toimintakertomus, mahd. asiakaskysely - syntyvä mittaristo - syntyvä mittaristo - toteutuminen - toteutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> vapaa-ajan siht., kans.op. rehtori, sivistystoimen päällikkö kans.op. rehtori vapaa-ajan siht., kunnanrakennestari kunnanjohtaja kunnansihteeri

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
			kouluttaminen		
	13) henkinen turvallisuus	- ympäristön suunnittelu tarpeet huomioiden	- ympäristön siisteys - infran huolto - erilaiset katselmuksset - kuntalaisten kuuleminen päätöksenteossa / palveluissa	- näkyy kuntalaisille	kunnan rakennusmestari
		- elämäntaitojen tukeminen	- kansalaisopiston kurssitarjonnassa huomioidaan erilaiset osaamisen tarpeet - yhteistyö perusturvan kanssa	- osallistumiset ja jakautuminen ikä- ja ainerhymittäin - toteutuminen	kans.op. rehtori, sosiaalijohtaja
		- palveluiden turvaaminen	- välitetään tietoa palveluista eri elämänkaaren tilanteisiin - oikea-aikainen ja oikea palveluiden kohdentaminen - osaamisen varmistaminen	- toteutuminen - sisäinen arviointi tarpeen muutoskuvaus - henkilöstösuunnitelmien toteutuminen - kehityskeskustelut	sosiaalijohtaja kunnansihteeri kunnanjohtaja
		- varmistetaan toiminta poikkeusoloissa	- valmiussuunnitelman pitäminen ajan tasalla - varmistetaan, että valmiustilanteissa tarvittava välineet, tilat ja valmiustilahenkilöstö ovat toimintavalmiudessa - muut turvallisuussuunni-	- toteutus - vuosittainen tarkastus - valvontaveloitteet, ulko-	kunnanrakennusmestari kunnanjohtaja

Visio	Arvot	Tavoitteet	Toteutus	Mittari	Vastuu
			telmat	puolinen valvonta	
	14) osaaminen	- tuetaan osaamista arjessa - elinikäinen oppiminen	- perhe- ja neuvolatyö - toimintakyvyn ylläpito - varhaiskasvatus - yleissivistävä koulutus - monipuolinen kansalais- opistotarjonta - kurssitarjonnassa huomioi- daan erilaiset osaamisen tarpeet - ohjaaminen muihin koulu- tus- ja tukipalveluihin	- käytetty resurssi - itsearviointi - itsearviointi - tilinpäätöskertomus	sosiaalihoitaja sivistystoimen päällikkö kans.op. rehtori

3 Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen sekä palvelutavoitteet

Seuraavaksi käydään läpi kunkin hallinnonalan palveluntuotanto, jota ohjaa tämän strategian lisäksi erityislainsäädäntö. Tässä osassa käsitellään hallinnonalan tahtotila, palveluiden ostaminen ja tuottaminen, talouden perusteet, tuotannonalan kehittäminen ja hyvinvointi palvelualueittain strategisella tasolla. Erilaiset toimialakohtaiset erityislainsäädännön vaatimat suunnitelmat ovat tämän strategian liitteinä.

3.1 Elinkeino ja maaseutu

Elinkeino- ja maaseututoimen arvopohjaa

Elinkeinotoimen vastuualueella on tavoitteena parantaa ja kehittää yritysten toimintaedellytyksiä Kinnulassa yhdessä yhteistyötahojen kanssa. Näin osaltaan taistellaan väestökatoa vastaan ja pyritään turvaamaan palvelujen säilyminen alueella.

Toimintaperiaate on lähestyä kaikkia yrityksiä ja yhteistyötahoja avoimesti ja tasa-arvoisesti parhaalla mahdollisella tavalla palvelun.

Tavoite on, että kaikille yrityksille kunnan elinkeino ja maaseutupalvelut on matalan kynnyksen palvelu, jota voi lähestyä pienemmänkin huolen kanssa.

Hallintopalvelut

Elinkeinolautakunta käsittelee elinkeinotoimintaan ja maatalouteen liittyviä hakemuksia ja päätöksiä. Lisäksi se vastaa kehittämisrahaston ja muiden kunnan yrityslainojen vakuuksista ja takaisinperinnästä.

Maaseutuelinkeinoviranomaistoiminta on lakisääteistä toimintaa, joka kunnan on järjestettävä asukkailleen. Pihtiputaan kunta toimii järjestävänä tahona yhteensä kuuden kunnan alueella ja kuntien välisessä sopimuksessa on sovittu, että palvelu ns. lähipalvelu, eli maaseutusihteerin työpiste löytyy kunnanvirastolta. Palvelua käyttää n. 100 maatalousyrittäjää sekä lisäksi lukuisa joukko maanomistajia.

Tavoitteena on säilyttää maatalous elinvoimaisena ja saada sukupolvenvaihdoksia aikaan. Maidon- ja naudanlihantuotanto on olosuhteiden puolesta sopivin tuotantosuunta alueelle.

Elinkeinoelämän edistäminen

Kehittämissyhtiö Witas Oy on kuntien omistama kehittämissyhtiö, joka hoitaa alueella alkavien ja jo toimivien yritysten neuvontaa, sekä vastaa matkailumarkkinoinnista Lomaseutu brändin kautta. Kunta käy aktiivista vuoropuhelua kehittämissyhtiön kanssa sen toiminnan painopistealueista.

Elinkeinoelämän kehittämisrahasto on kunnan perustama 1,4 milj euron rahasto, josta on myönnetty lainaa pääasiassa uusille yrityksille. Kuntalain muutoksen vuoksi lainoituksen ehtoja joudutaan kiristämään, sekä suuntaamaan rahaa enemmän avustusten muodossa sekä uusien, että olemassa olevien yritysten kehittämiseen.

Avustukset joilla tuetaan sekä yhdistysten toimintaa, että vuosittain valittavien kohteiden perusteella yritysten toimintaa, ovat pieni, mutta tärkeä osa kunnan kädenjennusta yrittäjille.

3.2 Perusturva

Perusturvan arvopohjaa

Perusturvaan vahvasti kiinnittyviä kuntastrategiana arvoja ovat toimeliaisuus, rohkea omaleimaisuus ja kestävä kehitys, kun se ymmärretään erityisesti sosiaalisena kestävässä kehityksenä. *Toimeliaisuus* sosiaali- ja terveystoimen näkökulmasta on kuntalaisten osallistumista ja vaikuttamista päätöksentekoon esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvoston kautta. Toimeliaisuus kietoutuu *sosiaaliseen kestävässä kehitykseen*, jossa kuntalaisilla on kokemus, että he pystyvät vaikuttamaan ja osallistumaan toimintaan. Sosiaalisesti kestävä kehitys toteutetaan mm. vanhusten päiväkeskustoiminnassa, kehitysvammaisten päivätoiminnassa, sekä esimerkiksi äitiysneuvolan ryhmätoiminnoissa.

Turvallisen Kinnulan arvoja ovat tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisöllisyys, turvallisuus, vastuullisuus. *Tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden* näkökulmasta on oleellista palveluiden tavoitettavuus ja saatavuus, palveluiden myöntämiskriteereiden yhdenmukaisuus, sekä päätöksenteon tasapuolisuus. Asiakkaiden tasa-arvoisuutta ja oikeudenmukaisuutta toteutetaan perusturvassa kiinnittämällä erityisesti huomiota jonotusaikoihin; monissa palveluissa on lakisäätöiset määräajat, jonka kuluessa palvelua on saatava. Hoitoon on terveyskeskuksessa päästävä viimeistään kolmessa kuukaudessa. Suun terveydenhuollossa tämä aika voidaan ylittää kolmella kuukaudella potilaan terveydentilan vaarantumatta. Kinnulassa terveyskeskukseen ja hammashoitoon pääsee suositusaikoja nopeammin. Sosiaalihuollossa on tiukat määräajat toimeentulotukilain, Sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain ja ikäihmisiä koskevan lainsäädännön osalta. Asiakkaan tasa-arvoisuuden kannalta ja hyvän palvelutuotannon kannalta on välttämätöntä, että palvelut toteutuvat kirjatussa määräajassa.

Turvallisen Kinnulan arvoina on *vastuullisuus*, joka perusturvassa tarkoittaa henkilöstön osaamista, jatkuvasta kouluttautumisesta huolehtimista. Vastuullisuus tarkoittaa organisaation vastuuta henkilöstöstä, mutta myös henkilöstön omaa vastuuta itsestä, toisista, asiakkaista/ potilaista. Vastuullisuuteen kietoutuu myös hyvä palvelutuotannon laatu ja oikea-aikaisuus. Vastuullisuus tarkoittaa myös asiakkaan tai potilaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan parhaan mahdollisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Sosiaalihuollossa asiakkaan on parhaan mahdollisen lopputuloksen saamiseksi sitouduttava yhteiseen asiakassuunnitelmaan kirjattuihin tavoitteisiin. Terveydenhuollon puolella potilaan on sitouduttava omaan hoitoonsa, jotta hoito parhaalla mahdollisella tavalla toteutuu.

Elämänlaadun Kinnulan arvoja ovat välittäminen, hyvinvointi, henkinen turvallisuus ja osaaminen. *Välittäminen* tarkoittaa perusturvan toimintakehyksessä sitä, että kuntalaiset ylläpitävät omaa yhteisöllistä toimintaa (esim. bingotoiminta), sillä siihen osallistuminen edistää koettua hyvinvointia. *Välittäminen* kiinnittyy perusturvan perustoimintoihin siten, että tavoitteena on saada ylläpidettyä vapaaehtoista välittämisen kulttuuria. Kinnulassa on saatu vapaaehtoista ystävätoimintaa organisoitua yhteistyössä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. *Välittäminen* ilmenee perusturvassa myös strategisella sitoutumisella naapuriapuun, omaishoitoon, lasten, kehitysvammaisten tai vanhusten perhehoitoon.

Hyvinvointi on perusturvan näkökulmasta sekä henkilöstön hyvinvointia, että asiakkaiden ja potilaiden hyvinvointia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Hyvinvointiin panostetaan kohdentamalla resursseja varhaiseen tukeen ja hyvinvointia edistäviin toimenpiteisiin. Kehitetään poikkihallinnollisesti moniammatillisia yhteistyö- ja toimintatapoja, jotta asiakastilanteisiin voidaan oikea-aikaisesti vaikuttaa. Sosiaali- ja terveystoimessa kerätään vuosittain asiakaspalautetta, jolla kartoitetaan asiakkaiden kokemia hyvinvointia ja selvitetään miten asiakkaat ovat kokeneet saamansa palvelun.

Henkinen turvallisuus perusturvan palvelujärjestelmässä toteutuu monella tasolla: mm. saatavilla olevina lääkärin, avoterveydenhuollon, ensihoidon, hammashoidon, sosiaalityön, terveydenhoitajan,

mielenterveystyön palveluina. Kunnassa toimii lakisääteinen psykososiaalinen kriisityö välittömissä kriisitilanteissa. Henkinen turvallisuus syntyy kokemuksesta oman elämän hallinnasta; perusturvan näkökulmasta kokemus omasta elämänhallinnasta on murrostilanteessa lapsen syntyessä, vanhemman/lapsen sairastuessa, työttömyydessä, mielen järkkyyssä. Näissä tilanteissa tarvitaan ohjausta ja tukea. Henkinen turvallisuus järkkyy myös ikäihmisillä, kun yksinäisyys synnyttää pelkoa ja kokemusta turvattomuudesta. Tähän vastataan kotihoidon palvelujärjestelmän avulla ja ottamalla käyttöön erilaisia älykkäitä teknologisia palveluratkaisuja.

Palvelutuotanto vastuualueittain

Perusturvan palvelutuotanto jakautuu hallintopalvelujen, perhepalvelujen, vanhus- ja vammaispalvelujen sekä terveyskeskuspalveluiden vastuualueisiin. Perusturvassa kuntalaisten hyvinvointia edistetään varmistamalla, että palvelut ovat helposti saatavilla: terveyskeskus ja sosiaalityö ovat avoimia jokaisena arkipäivänä. Perusturvan palvelutuotannossa lähdetään ensisijaisesti liikkeelle asiakkaan/ potilaan omasta vastuusta, sen jälkeen läheisverkoston vastuusta tai sen mahdollisuudesta auttaa asiakkaan tai potilaan hoidossa ja elämänhallinnan vahvistamisessa. Perusturvassa pyritään ensisijaisesti kunnalliseen avopuolen palvelutuotantoon, mutta omaa palvelutuotantoa täydennetään tarvittaessa ostopalveluina.

Hallintopalveluissa toimivaltaisia tahoja ovat perusturvajaos ja perusturvalautakunta. Kinnulan kunnan hallintosäännön mukaan perusturvajaos valmistelee asioita kunnanhallitukselle ja Kinnulassa päätetään itsenäisesti talouteen ja henkilöstöön liittyvistä asioista. Kinnulan, Viitasaaren ja Pihtiputaan yhteinen perusturvalautakunta päättää mm. yhteisistä strategioista, ohjeistuksista ja eri kriteeristöissä kehitetään alueellista yhdenvertaisuutta.

Perhepalvelujen vastuualueella tuotetaan mm. sosiaalihuoltolain, toimeentulotukilain ja lastensuojelulain mukaisia palveluita. Vastuualue sisältää sosiaalityön koko laajuudessaan elämänkaarimallin mukaisesti lapsuudesta vanhuuteen. Sosiaalihuollon palveluita tuotetaan oman organisaation toimesta viranhaltijoiden ja työntekijöiden yhteistyönä. Palvelutuotantoa toteutetaan myös ostopalveluna (esim. kotipalvelu, intensiivinen perhekuntoutus), perhehoidon toimeksiantosopimussuhteisena palvelutuotantona, tukihenkilöillä/ tukiperheillä. Perhepalvelujen vastuualueen palvelutuotannon järjestämiseksi mielenterveys-, päihde- ja lastensuojelun asiakkaille järjestetään tarvittaessa ostopalveluna avo- ja asumispalveluita.

Vanhus- ja vammaispalvelujen vastuualueella palvelutuotantoa toteutetaan omana toimintana. Kinnulassa on oma kotihoidon yksikkö, josta tuotetaan kotisairaanhoidon ja kotihoidon palvelut. Vanhusten päiväkeskustoimintaa järjestetään kotona asumisen tueksi. Kotona asumista tuetaan omaishoidon tuella, naapuriavulla, organisoimalla yhteistyössä sidosryhmien kanssa vapaaehtoista ystävöimintää. Tehostettua palveluasumista tuotetaan omana tuotantona Kotipihassa ja lisäpaikkoja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta ostopalveluna. Vammaispalvelujen osalta kehitysvammaisten tehostettu palveluasuminen on järjestetty ostopalveluna. Vanhus- ja vammaispalvelujen vastuualueella strategista huomiota kohdennetaan ostoihin; palveluita pyritään ensisijaisesti tuottamaan omana toimintana ja vasta toissijaisesti ostopalveluna. Palvelutuotannossa painotetaan ensisijaisesti avopalveluita niin pitkään kuin mahdollista.

Terveyskeskuspalvelut tuotetaan Kinnulassa omana tuotantona. Terveyskeskuksessa noudatetaan vastuuhoidotajakäytäntöä ja panostetaan vahvasti hyvinvointia edistävään toimintaan. Kunnassa on oma terveyskeskus, jossa tuotetaan lääkärin vastaanoton palvelut, avosairaanhoido, laboratorion palvelut, äitiys- ja lastenneuvolapalvelut (ml. kouluterveydenhuolto), mielenterveyspalvelut, puheterapian ja psykologipalvelut sekä hammashoidon palvelut. Kaikki palvelutuotanto tapahtuu ensisijaisesti omana toimintana ja vasta toissijaisesti ostopalveluna, mikäli virkoja/ tehtäviä ei saada täytettyä. Vuodeosastopalveltu ostetaan

Viitasaareltä ja Pihtiputaalta. Terveysthuollon palvelujen osalta Kinnulan kunta ostaa erikoissairaanhoidon palvelut Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä.

3.3 Sivistystoimi

Sivistystoimen hallinnonalan tehtävänä on sen eri toimialoilla (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, vapaa sivistystyö, vapaa-aikatoimi, kirjasto ja kulttuuri) edistää asukkaiden hyvinvointia. Turvataan asukkaille mahdollisuudet aktiiviseen elämään osallistuvina kansalaisina, joilla on oikeus turvalliseen, oppijalähtöiseen, elinikäiseen oppimisen polkuun varhaiskasvatuksesta ikääntyvään väestöön. Edistää kunnan elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana. Sivistystoimi huolehtii omalta osaltaan asukkaisten henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta sekä toimintakyvystä.

Sivistystoimen arvopohja

Yhteisöllisyys: Yhteisöllisyyden näkökulmaa pyritään edistämään ja tukemaan sivistystoimen palveluiden järjestämisessä. Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan yksilön myönteistä vuorovaikutusta sivistystoimen eri palveluiden, asuinympäristön ja koko kunnan kanssa.

Aktiivinen osallistuminen: Sivistystoimi tukee toiminnallaan kuntalaisten aktiivista osallistumista ja osallistumisen liittämistä osaksi kuntalaisen koko elinkaarta. Sivistystoimessa palveluiden järjestäminen kuntalaisille tapahtuu vuorovaikutteisesti kuntalaisia kuunnellen.

Tasavertaisuus: Sivistystoimi järjestää laadukkaita palveluita tasavertaisuuden näkökulman ja kunnan väestöpohjan huomioon ottaen.

Kestävä kehitys: Sosiaalisen kestävän kehityksen mukaisesti edistetään opetustoimen, nuorisotyön sekä kansalaisopistotoiminnan toimialalla asukkaiden tietoisuutta kestävästä kehityksestä, kestävien toimintatapojen omaksumista sekä ihmisenä kasvamista ja elämän hallintaa. Toiminnan järjestelyissä huomioidaan sosiaalisen kestävän kehityksen mukainen osallisuuden ja vaikuttamisen taitojen sekä vastuuseen kasvaminen. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet, syrjäytymisen ehkäisy sekä yhteisöön kuulumisen ovat tavoitteena. *Kulttuurinen kestävän näkökulman mukaista* kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuuri-identiteetin vaalimista, kulttuuriperinnön ja arvokkaiden maisemakohteiden säilymistä edistetään oppimisessa. Sosiaalis-kulttuurisen kestävyteen liittyviä tietoteknisiä osaamista ja uuden teknologian käyttömahdollisuudet hyödynnetään niin oppimisen edistämässä kuin muussakin toiminnassa. Paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen osana kulttuurihistoriallista perinnettä ja omaleimaista kansallispuistomaista luontoa otetaan huomioon toimintoja suunnitellessa ja niitä toteutettaessa.

Sivistystoimi hyödyntää toiminnassaan ja palveluiden järjestämisessä avoimen yhteistyön hengessä monialaisia toimijaverkostoja sekä edistämään niin kansallisten kuin kansainvälisten kontaktien muodostumista.

Varhaiskasvatus

Kuntaan varhaiskasvatustoiminta on järjestetty ryhmäperhepäivähoitona vuoteen 2016 saakka. Syksystä 2016 lähtien toiminta järjestetään päiväkodissa kirkonkylällä. Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on tarjota lapsille turvallinen, aktiiviseen toimijuuteen kannustava kasvu- ja oppimisympäristö, jossa heillä on mahdollisuus kehittää persoonallisuuttaan ja taitojaan monipuolisesti leikin ja vuorovaikutteisen toiminnan kautta omista lähtökohdistaan käsin. Keskeisenä tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin edistäminen ja yksilöllisyyden kunnioittaminen.

Turvalliset ja rajoja antavat ihmissuhteet luovat pohjan lapsen perusturvallisuudelle ja sosiaaliselle kehitykselle. Tavoitteena on, että lapsi omaksuu myönteisen ajattelutavan itseään, toisia ihmisiä ja muita kulttuureja kohtaan. Ikätovereiden kanssa toimiessaan lapsi kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta ja oppii

sosiaalisia taitoja. Keskeisellä sijalla toiminnassa on kasvatuskumppanuus; vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön tietoinen sitoutuminen toimimaan tavoitteellisesti yhdessä lapsen kehityksen ja oppimisen tukemiseksi.

Esi- ja perusopetus

Esiopetus järjestetään Kinnulassa yhtenä ryhmänä perusopetuksen yhteydessä. Kunnassa on kaksi vuosiluokkien 1 – 6 koulua (Muhola ja Nurmela) sekä Keskuskoulu, jossa järjestetään perusopetuksen 7. – 9. luokkien opetus. Samalla koulukampuksella sijaitsevat myös Kinnulan lukio ja kirjasto sekä pienluokka.

Esi- ja perusopetus antavat kasvatus- ja opetustehtävänsä mukaisesti lapsille ja nuorille laaja-alaiset valmiudet tulevaan elämään sekä yhdessä kodin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kasvattaa terveyteen, sosiaaliseen ajatteluun ja vastuuseen itsestä, muista ihmisistä ja ympäristöstä.

Perusopetus ohjaa oppilaita löytämään inhimillisen pääoman mukaisen oman osaamisensa, vahvuutensa sekä rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on laaja-alaisen kestävä kehityksen (ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen) periaatteen mukaisesti edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta sekä lisätä sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, osallisuudesta, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Kulttuuritehtävänä perusopetuksella on edistää oppijoiden kulttuurista osaamista, kulttuurisen moninaisuuden arvostamista, juurtumista yhteisöön, kulttuurisen perimän arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman muodostumisessa

Lukiokoulutus

Kinnulassa on oma lukio. Lukio sijaitsee Keskuskoulun koulukampuksella. Hallinto, tilat, henkilöstö ja opiskelun tukipalvelut ovat perusopetuksen kanssa pitkälti yhteisiä. Kinnulan lukion tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen (arvot, tiedot, taidot, asenteet ja tahto) vahvistaminen. Tavoitteena on kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvä yksilö, joka osaa aktiivisena kansalaisena toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksekkäästi itseään, toisia ja ympäristöään kunnioittaen.

Lukiokoulutuksella on perusopetuksen tapaan opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen muodostamalle kivijalalle ja tavoitteelle. Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa myös tulevaisuudessa. Tässä maailmankuvassa myös Kinnula nähdään mahdollisuutena. Lukio syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia työelämään ja työhön. Koulutus antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen sekä ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Kirjasto

Keskuskoulun koulukampuksella sijaitsee kunnankirjasto. Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kaikille avoin kulttuurin, tiedon ja sivistyksen keskus. Kirjastotilat ovat esteettömiä, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukevia. Kokoelmillaan ja palveluillaan kirjasto tukee kaikenikäisten ihmisten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja virkistytymiseen. Verkostoitunut kirjasto mahdollistaa pääsyn tiedon ja elämysten äärelle. Kirjasto ottaa toiminnassaan huomioon alueelliset tarpeet ja tukee kansalaisten sivistyksellisiä oikeuksia sekä luo kuntalaisille edellytyksiä virikkeiseen elämään koulutuksessa, työssä ja vapaa-aikana. Tässä tarkoituksessa kirjasto tarjoaa käyttöön tiloja, aineistoa, asiantuntijapalveluja ja pääsyn tietoverkkoihin. Tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

Kansalaisopisto

Kinnulassa toimii Suomenselän kansalaisopisto, joka vastuukuntana huolehtii Kinnulan opistotoiminnan lisäksi myös Lestijärven kunnan kansalaisopistopalveluista. Kansalaisopistotoiminnan toiminta-ajatuksena on edistää toiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia ja turvata heille hyvät mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja aktiiviseen elämään osallistuvina kansalaisina. Edistää kuntien elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana. Huolehtia omalta osaltaan asukkaisen henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta. Opisto tukee toiminnallaan alueensa asukkaiden kuntalaisten aktiivista osallistumista ja edistää toiminnallaan osallistumisen liittämistä osaksi kuntalaisen koko elinkaarta. Oppimista järjestetään tasavertaisuuden näkökulmista myös kuntien taajama-alueiden ulkopuolella kuntien kunnan väestöpohja huomioon ottaen. Edistetään toiminta-alueen asukkaiden kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, toimintakyvyn ylläpitoon ja itsensä kehittämiseen tarjoamalla opintomahdollisuuksia mm. omaehtoisin opintoihin sekä täydennyskoulutukseen.

Syrjäytymisen ehkäisemisessä, jaksamisessa ja alueen vetovoimaisuuden lisäämisessä kansalaisopistolla on tärkeä rooli. Opisto tekee osaltaan myös lapsi- ja nuorisotyötä sekä lisää kuntien kulttuuritarjontaa. Vanhusikäisten toimintakyvyn (psykkinen, sosiaalinen ja fyysinen) säilyttämisessä opistolla on tärkeä merkitys. Taiteen perusopetus on erillisen lain mukaista, tavoitteellista tasolta toiselle etenevää opetusta, joka antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja valmentautua alan ammatilliseen koulutukseen. Opisto osallistuu resurssiensa mukaisesti myös kuntien henkilöstökoulutukseen, sekä toiminta-alueen eri oppilaitosten yhteistyöhön.

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetus on koulun ulkopuolista ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua taidekasvatusta. Se on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, joka antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakea myöhemmin alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetus on oma koulutusmuotonsa eikä se tarkoita esim. perusopetuslain ja -asetuksen mukaista perusopetuksen taidekasvatusta. Kinnulassa taiteen perusopetukseen kuuluu kansalaisopiston järjestämä visuaalinen taide. Lisäksi taiteen perusopetukseen kuuluu myös Viitaseudun musiikkiopiston järjestämä musiikin taiteen perusopetus. Molemmat taiteenalat noudattavat omaa erikseen laadittua opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelmat tullaan uusimaan vuoden 2016 aikana samaan aikaan perus- ja lukio-opetuksen opetussuunnitelmien kanssa. Taiteen perusopetusta järjestävä oppilaitos saa opetuksen järjestelyjä varten erillistä valtionosuutta.

Nuorisotoimi

Nuorisotoiminnan toiminta-ajatuksena on luoda edellytyksiä turvalliselle ja myönteiselle kasvulle, itsenäistymiselle ja sosiaaliselle vahvistamiselle, tasa-arvolle sekä yhteisöissä toimimiselle. Toiminnassa huomioidaan osallisuus ja aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattaminen sekä sukupolvien ja erilaisten kulttuurien välinen vuorovaikutus. Monialaisen yhteistyön (koulut, kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuri, III-sektori, perusturva) avulla tuetaan nuorten kasvua niin, että nuori saa mahdollisuuden harrastustoimintaan, itsensä kehittämiseen ja saa valmiuksia kulttuuriseen toimintaan sekä yhteisöissä toimimiseen. Toiminta-ajatus sisältää myös nuorten vaikutusmahdollisuuksien, hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen sekä ympäristön ja elämän kunnioittamisen. Toiminnassa huomioidaan erityisesti syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen toiminta-ajatuksena on edistää kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja näihin liittyvää kansalaistoimintaa sekä luoda edellytyksiä kuntalaisten elinikäisen liikunnallisen elämäntavan luomiselle. Liikunnan avulla edistetään tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tuetaan kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävä kehitystä. Toiminnassa nojaututaan paikalliseen ja alueelliseen monialaiseen yhteistyöhön, jonka avulla toteutetaan terveyttä edistävää liikuntaa, tuetaan

kansalaistoimintaa, tarjotaan liikuntapaikkoja ja järjestetään liikuntaa erityisryhmille. Tavoitteena toteutuksessa ovat hyvinvoivat, tasapainoiset ja kunnassa viihtyvät asukkaat.

Liikuntasali ja -alueet: Kinnulan kunnassa on tarjolla liikunnan harrastukseen useita sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja (kaksi liikuntasalia, kuntosali, uimahalli sekä tennis- ja pesäpallo/yleisurheilukenttä sekä jalkapallokenttä, maauimala, frisbeegolf-rata ja valaistuja kuntoratoja/hiihtolatuja). Alueiden ja sisäliikuntatilojen ylläpito ja kunnossapitäminen/kehittäminen muodostavat suurimman osan liikuntatoimen budjetista sekä käytännön työtehtävistä. Tehtävästä huolehditaan yhteistyössä eri liikuntajärjestöjen ja kunnan teknisen sektorin kanssa.

Alueiden ja paikkojen kunto pyritään pitämään vähintään tyydyttävällä tasolla.

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalvelujen toiminta-ajatuksena on lisätä itsensä toteuttamista sekä yhteisöllisyyttä ja tätä kautta tukea psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kulttuurin ja taiteen kokeminen auttaa ymmärtämään ympäröivää maailmaa ja omaa roolia maailmassa avaten uusia näköaloja ja tuoden ymmärrystä elettyyn elämään. Toimintaan osallistuminen tukee ihmisten ja yhteisöjen välistä kohtaamista, edistää tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta. Kulttuuripalvelut tuottavat sekä inhimillistä että sosiaalista että sosiaalista pääomaa.

Kulttuuripalveluja toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen, kirjaston ja kansalaisopiston kesken. Kulttuuritoimen tehtävänä tukea taiteen ja kulttuurin harrastamista sekä kotiseututyötä yhteistyössä kansalaisopiston, kirjaston ja muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalveluilla on keskeinen asema kunnan elinvoimaisuuden kehittämisessä (mm. erilaiset tapahtumat läpi vuoden.)

3.4 Tekninen

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut luovat pohjan kaikelle julkiselle ja yksityiselle toiminnalle. Kuntateknikka mahdollistaa toimivat vesi- ja jätevesiverkostot, kaukolämmön, tietoliikenneverkoston, liikenneväylät, asuntoalueet, rakennus- ja ympäristöolojen valvonnan, kaavoituksen, virkistysalueet ja monet muut viihtyisyyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia luovat tekijät. Lisäksi tavoitteena on edistää kuntalaisten ympäristötietoisuutta ja käsitystä kestävästä ympäristön hyödyntämisestä. Muuten teknisen toimialasta johtuen strategiset tavoitteet ovat hyvin toiminnallisia.

Tekniset palvelut järjestetään taloudellisesti, kustannustehokkaasti ja laadukkaasti alueen asukkaiden ja toimijoiden tarpeet huomioiden, palveluiden järjestämisessä huomioidaan alueella olevat yhteistyömahdollisuudet. Teknisellä toimella on 24 tuntia vuorokaudessa toimiva kiinteistö- ja laitospäivystys.

Kunnallistekninen rakentaminen kilpailutetaan kunnan hankintaohjeiden mukaan.

Kunnallistekniset laitokset

Vesihuoltolaitos (vesi- ja viemärlaitos)

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisesta toiminta-alueensa asiakkaille sekä vastaanottaa heidän jätevetensä ja käsittelee ne Kinnulan jätevedenpuhdistamolla Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöluvan tarkistamispäätöksen mukaisesti.

Kinnulan ja Lestijärven kuntien välisen vesihuoltoyhteistyösopimuksen mukaan Lestijärven kunnan jätevedet johdetaan siirtoviemärin kautta Kinnulan jätevedenpuhdistamolle.

Kunnassa on kaksi pohjavedenottamo (Kangaskylä ja Virpikangas), pääosa vedestä otetaan Kangaskylän vedenottamolta, lisäksi Lestijärven puolelle rakennettu pohjavedenottamo mahdollistaa vedentuotannon myös Kinnulan puolelle. Vesihuoltolaitoksella on varauduttu sähkökatkoksiin asentamalla varavoima.

Vesihuollossa noudatetaan voimassa olevaa vesihuollon kehittämissuunnitelmaa. Vanhan betoniviemäriverkoston saneerausta jatketaan keskustajamassa. Varaudutaan uuden jätevedenpuhdistamon rakentamiseen v. 2019 - 2020. Vesihuoltolaitos ei vastaa hulevesiviemäröinnistä.

Lämpöhuoltolaitos

Toimittaa lämpöä taajama-alueella oleviin kunnan sekä yksityisomistuksessa oleviin kiinteistöihin. Lämpölaitoksen pääasiallisena polttoaineena käytetään puuhaketta. Taksat pidetään ylläpitokustannuksia ja investointeja vastaavina. Teollisuusalueella oleva matalapaineverkosto uusitaan.

Valokuitu

Kinnulan kunnan omistama valokuituverkosto kattaa n. 80 % kunnan asukkaista. Kuituverkoston rakentamisessa noudatetaan rakentamisen kriteeristöä.

Jätehuolto

Palvelun tuottaja on Sammakkokangas Oy ja päätökset yhteisen jätelautakunnan kautta. Tavoitteena käyttöpaikkalajittelun tehostaminen

Tilapalvelu

Tulosalueeseen kuuluvat kiinteistöosakeyhtiöt, asunnot ja huoneistot, rakennukset ja rakenteet ja kiinteistönhuoltopalvelut.

Rakentamis- ja peruskorjaushankkeet kilpailutetaan ja teetetään urakalla tai tuntityönä.

Tekninen toimi perii sisäistä vuokraa hallintokunnilta kunnan omistamista tiloista (mm. sivistys,- ja perusturva). Kunta pyrkii tarjoamaan vuokratiloja niin asukkaille kuin yrityksille käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Kiinteistöjen kustannukset pyritään siirtämään käyttäjille todellisten kulujen mukaan. Tuottamattomasta, kunnan ydintoimintoihin kuulumattomasta kiinteistökannasta tulee luopua. Kunnan kiinteistöjen hallinnoinnissa pyritään isännöintitehtävien ulkoistamiseen.

Sisäiset palvelut

Vanhainkoti-Kotipihan yhteydessä oleva keskuskeittiö tuottaa ruokapalveluita kunnan sisäisiin tarpeisiin (koulut, vanhuspalvelut) sekä myös muille ruokapalvelua tarvitseville. Keskuskeittiön tarvitsemat elintarvikkeiden hankinnat on kilpailutettu ja näin saadaan taloudellisesti ja tehokkaasti ravitsemuksellisesti täysipainoisia aterioita.

Liikenneväylät

Tekninen toimi vastaa asemakaava-alueen katujen ja valaistusten kunnossapidosta sekä suorittaa yksityisistä teistä annetun lain mukaiset tielautakunnan toimitukset (tiekuntien perustaminen jne.).

Katujen talvihoito kilpailutetaan ja siinä noudatetaan tielaitoksen määrittämää laatutasoa. Tievalaistuksessa noudatetaan lautakunnassa päätettyä internetpohjaista valaistuksen ohjausjärjestelmää, joka toteutetaan vaihekohtaisesti aikataulun ja hämäräkytkimen avulla manuaalisesti. Kunnassa on tehty ulkovalaistuksen saneeraussuunnitelma ja tarkoituksena on uusia vanhimmat valaisimet myöhemmin määriteltävän aluejaon mukaan.

Kuntaan on perustettu liikenneturvallisuusryhmä joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toiminnassa pyritään noudattamaan kunnassa laadittua **liikenneturvallisuussuunnitelmaa**

Yksityistieavustuksia myönnetään vuosittain talousarvion mukaisesti.

Maa- ja metsätilat

Kinnulan kunnan metsiä hoidetaan noudattaen uutta v. 2016-2025 laadittua metsäsuunnitelmaa. Pyritään saattamaan myyntiin pieniä yksittäisiä tiloja ja käyttämään saadut tulot uusien tuottavien tilojen ostoon. Uuden metsäsuunnitelman mukaan suuremmat metsänmyyntituotot ajoittuvat vuodesta 2018 eteenpäin.

Puistot ja muut alueet (puistot, uimala, venesatamat, tori, yleiset reitit ja alueet)

Kunnan omistamilla julkisilla piha- ja viheralueilla noudatetaan hoitotasoa, joka tyydyttää asukkaita ja on kuntakuvar kannalta viihtyisä ja turvallinen. Viheralueiden, puistojen ja urheilualueiden osalta hoito on toteutettu erilaisten työllistämistoimien toimesta ja tätä pyritään jatkamaan.

Pelastustoimen palvelut

Palotoimen operatiiviset palvelut hoitaa K-S:n pelastuslaitos ja kunta on vuokrannut toimitilat palotoimelle.

Ympäristöpalvelut (ympäristötoimi ja rakennustarkastus)

Tavoitteena on ylläpitää, edistää ja parantaa terveellisen, turvallisen ja viihtyisän luonnon ja elinympäristön säilyttämistä ja kehittämistä taajamassa sekä haja-asutusalueella.

Viranomaisyhteistyötä pyritään lisäämään huomioiden alueella olevat yhteistyömahdollisuudet. Ympäristötoimi ja rakennustarkastus saatetaan siirtää Viitasaaren alaisuuteen.

Yhdyskuntasuunnittelupalvelut

Kaavoituksen tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset viihtyisälle ympäristölle, jossa kaikenikäisten kuntalaisten on hyvä elää ja toimia. Ihmisystävällisten ja luonnonläheisen asuinympäristön saavuttaminen on yksi yhdyskuntasuunnittelun tavoitteista. Aluearkkitehtitoiminta jatkuu kaavojen laadinnan ja ajantasaistamisen osalta.

Tonttitarjonnan markkinointia tuetaan mm. hinta-alennuksilla ja kiinteistövälittäjän käyttämisellä.

Ympäristöterveydenhuolto (sis. eläinlääkintähuollon)

Palvelut tuottaa Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimi. Tavoitteena on palveluiden hinta/laatusuhteen säilyminen.

Löytöeläinten säilytys

Palvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta

Liitteet:

Turvallisuussuunnitelma

Liikenneturvallisuussuunnitelma

Vesihuollon kehittämissuunnitelma

4 Omistajapolitiikka

Kuntalaki § 46

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaa.

Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perussopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhtiöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Kinnulan kuntakonserniin kuuluu kolme kiinteistö- ja asuntoyhtiötä ja kolme kuntayhtymää. Lisäksi kunta on osakkaana kahdeksassa yhteisössä, joita ei yhdistetä konsernitilinpäätökseen. Kunnalla ei ole selkeää konserniohjauksen järjestämisen mallia. Kunnan tuleekin vuoden 2016 aikana tehtävän hallintosäännön uudistuksen yhteydessä lisätä selkeä konserniohjauksen malli. Konserniyhtiöiden osalta kunnan tavoitteena on positiivinen tulos.

Lisäksi kuntakonserniin kuuluu Keski-Suomen sairaanhoitopiiri (osuus 0,99 %). Kunnalla on edustus sairaanhoitopiirin valtuustossa. Kunnan konserniohjaus jää heikoksi, koska äänimäärä ei yksin anna siihen mahdollisuutta. Konserni tiedottaa toiminnastaan hyvin ja toiminnan seuranta on kohtuullisen helppoa. KSSHP on kuitenkin vuosien mittaan tehnyt yli 4,4 miljoonan euron edestä tappiota, joka aiheuttaa kunnan taloudella 43 500 euron riskin, jos konsernin tappio siirretään omistajille maksettavaksi. Tosin KSSHP on vähentänyt riskiä yli 10 miljoonalla eurolla vuonna 2015, joten alijäämä saattaa hoitua ilman jäsenille tulevaa vastuuta. Oma kysymyksensä on valmistuva uusi sairaala, koska se voi tuoda vielä isommat riskit jos vanhan sairaalan kiinteistöt kirjataan kerralla alas (noin 400 000 €).

Kaksi muuta konserniin kuuluvaa yhtiössä, Keski-Suomen liitto (osuus 0,49 %) ja Äänekosken seudun koulutuskuntayhtymä (osuus 2,87 %), on edustuksellinen läsnäolo. Nykyisellään kummastakin saadaan riittävästi tietoa, eivätkä yhtiöt tuota taloudellista riskiä.

Konserneista KSSHP purkaantuu uuden SOTEn myötä ja samoin mahdollisesti Keski-Suomen liitto vuonna 2019.

5 Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstöpolitiikka on erillisissä henkilöstösuunnitelmissa, joita ovat esimerkiksi Kinnulan kunnan henkilöstöohjelma, Kinnulan kunnan henkilöstön ammatillisen osaamisen suunnitelma ja Kinnulan työhyvinvointisuunnitelma. Kaksi viimeistä päivitetään vuosittain ja henkilöstöohjelma ainakin kerran valtuustokaudessa.

Edellisten lisäksi kuntaan tullaan laatimaan yhdenvertaisuussuunnitelma vuode 2017 alkuun mennessä. Tämä suunnitelma tarkistetaan vähintään valtuustokauden aikana.

Yllä mainitut suunnitelmat ovat osa tätä strategiaa (liitteet).

Maailma ympärillämme muuttuu kiihtyvään tahtiin. Se luo jatkuvan uhan kunnan henkilöstön osaamistasolle uusissa tilanteissa. Kunnan on erityisesti varmistettava jatkuvalla koulutuksella henkilöstön ammattitaidon yllä pitäminen, jotta palveluiden tuottaminen voidaan varmistaa.

Liitteet:

Henkilöstösuunnitelma

Ammatillisen osaamisen kehittämisen suunnitelma

Työhyvinvointisuunnitelma